

**Συμπαραστάτης
του Πολίτη και της Επιχείρησης
Περιφέρειας Ηπείρου**

**Ετήσια Έκθεση
έτους 2016**

ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΤΟΥΣ 2016

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης είναι ένας Θεσμός που λειτουργεί στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης. Θεσμοθετήθηκε στη χώρα μας με τον νόμο του «Καλλικράτη», κατόπιν αλληπάλληλων συστάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Ως αποστολή ο Συμπαραστάτης έχει την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και της γραφειοκρατίας των υπηρεσιών της Περιφέρειας, καθώς και την υιοθέτηση των νόμιμων αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών, για να αποτρέπονται και προλαμβάνονται τέτοια φαινόμενα και ει δυνατόν να επιλύονται με τη διαμεσολάβησή του, ώστε οι πολίτες να έχουν εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος, να αποφεύγουν την ταλαιπωρία καθώς και τις πολυδάπανες δικαστικές προσφυγές.

Ο Θεσμός του Περιφερειακού Συμπαραστάτη δημιουργήθηκε για να χειριστεί αδυναμίες και υπερβολές του διοικητικού συστήματος και του κράτους δικαίου σε συνθήκες σταθερότητας. Τα τελευταία επτά χρόνια όμως η σταθερότητα αυτή έχει κλονιστεί με συνέπεια να αλλάξουν και οι συνθήκες εντός των οποίων θα έπρεπε ως θεσμός να λειτουργεί.

Η λειτουργία του συνέπεσε με την αρχή της οικονομικής κρίσης στη χώρα μας, με συνέπεια οι προσδοκίες και απαιτήσεις των πολιτών καθώς και τα αιτήματά τους να είναι αρκετά διαφοροποιημένα σε σχέση με αυτά της νομοθετικής πρόβλεψης, διότι οι αναφορές και τα αιτήματα των πολιτών είχαν κύρια οικονομικό περιεχόμενο.

Κατόπιν τούτων και προκειμένου το γραφείο να ανταποκριθεί στα καινούργια, διαφορετικής μορφής αιτήματα και προβλήματα, ξεφεύγει από το

στενό θεσμικό του πλαίσιο, προκειμένου να δώσει λύσεις ρεαλιστικές, εντός μιας ουσιαστικής νομιμότητας.

Δημιουργήθηκε έτσι το παράδοξο, ότι ενώ η παρουσία του Συμπαραστάτη προβλέφθηκε για συνθήκες ομαλής λειτουργίας της οικονομίας και των θεσμών, οι παρεμβάσεις του σήμερα αναζητούνται σε διαφορετικό επίπεδο, με τα προβλήματα προς αντιμετώπιση να είναι πιο «σκληρά», όπως αυτά αποτυπώνονται και στην παρούσα έκθεση.

Παράλληλα το νομοθετικό πλαίσιο αλλάζει καθημερινά με συνέπεια εκτός του ότι κάθε αλλαγή δεν είναι η τελευταία, να μην είναι αναγκαστικά και η πρότερη.

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης προβλέπεται στο άρθρο 179 του Ν.3852/10 (Καλλικράτης) το οποίο έχει ως εξής:

1. Με απόφαση του Περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με μυστική ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, επιλέγεται πολίτης που αποτελεί προσωπικότητα εγνωσμένου κύρους ως Περιφερειακός Συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης. Η σχετική διαδικασία πρέπει να έχει ολοκληρωθεί σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των Περιφερειακών αρχών. Υποψηφιότητες υποβάλλονται με δήλωση που κατατίθεται στο προεδρείο του Περιφερειακού συμβουλίου κατά την έναρξη της διαδικασίας επιλογής. Αν δεν επιτευχθεί η επιλογή, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται κατά την ίδια ή μεταγενέστερη συνεδρίαση με την ίδια πλειοψηφία. Είναι επιτρεπτή με την ίδια πλειοψηφία και την αυτή διαδικασία η ανάκληση του Συμπαραστάτη για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του, με ειδική αιτιολογημένη απόφαση του Περιφερειακού συμβουλίου. Ως Περιφερειακός Συμπαραστάτης δεν μπορεί να επιλεγεί αιρετός δήμου ή περιφέρειας ή βουλευτής. Η θητεία του Περιφερειακού Συμπαραστάτη ακολουθεί τη θητεία των Περιφερειακών αρχών. Ως προς την καταστατική θέση του Περιφερειακού Συμπαραστάτη εφαρμόζονται αναλόγως τα ισχύοντα για τον πρόεδρο του Περιφερειακού συμβουλίου.

2. Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες της περιφέρειας και 1. δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών της περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και των επιχειρήσεων και 2. διαμεσολαβεί προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους διοικούμενους.
3. Η υποβολή καταγγελίας ή αναφοράς στον Περιφερειακό Συμπαραστάτη δεν αναιρεί τη σχετική αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη ως ανεξάρτητης αρχής ούτε τις αρμοδιότητες άλλων ελεγκτικών οργάνων και αρχών, καθώς και του Ελεγκτή Νομιμότητας.
4. Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης συντάσσει ετήσια έκθεση. Η ετήσια έκθεση παρουσιάζεται από τον ίδιο και συζητείται στην ειδική δημόσια συνεδρίαση του Περιφερειακού συμβουλίου για τον απολογισμό πεπραγμένων της περιφερειακής αρχής κατά τις διατάξεις του άρθρου 185 του παρόντος. Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης 3. μπορεί επίσης να προβαίνει στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης της περιφερειακής διοίκησης και των σχέσεων της με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσής του όσο και επ' ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης που ο ίδιος εντοπίζει. Τόσο η ετήσια έκθεση όσο και οι ειδικές προτάσεις του Περιφερειακού Συμπαραστάτη αναρτώνται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας με φροντίδα των περιφερειακών υπηρεσιών.

Πολύ πριν τον «Καλλικράτη», υπήρξαν συστάσεις από όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης, για την ίδρυση και λειτουργία τοπικών και περιφερειακών διαμεσολαβητών:

- Το 1975 με την Σύσταση 757, η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης συνέστησε στην Επιτροπή Υπουργών να καλέσει τις κυβερνήσεις των κρατών – μελών να εξετάσουν τη δυνατότητα διορισμού προσώπων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με τις αρμοδιότητες των Συνηγόρων του Πολίτη.
- Το 1985 η Επιτροπή Υπουργών των κρατών του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε την Σύσταση R (85) 13 « για τον θεσμό του Συνηγόρου

του Πολίτη», καλώντας τα κράτη να διορίσουν Συνηγόρους του Πολίτη σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ή σε ειδικούς τομείς της δημόσιας διοίκησης. Το ίδιο έτος η Επιτροπή Υπουργών θέσπισε το Ψήφισμα (85) 8 για την συνεργασία μεταξύ των Συνηγόρων και του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Το 1999, το Κογκρέσο Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε το Ψήφισμα 80 για τον ρόλο των τοπικών Διαμεσολαβητών ή Συνηγόρων στην προάσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών. Σύμφωνα με τις «Αρχές που διέπουν τον θεσμό του Διαμεσολαβητή σε τοπικό και Περιφερειακό επίπεδο» ο τοπικός Διαμεσολαβητής πρέπει να έχει ελεύθερη πρόσβαση σε έγγραφα, αρχεία και φακέλους της ελεγχόμενης διοικητικής αρχής, προκειμένου να ασκεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του.

- Το 2013 η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε το **Ψήφισμα 1959 (2013)** για την ενίσχυση του ρόλου των Συνηγόρων στην Ευρώπη. Η κοινοβουλευτική Συνέλευση συστήνει στα κράτη να αναθεωρήσουν τη νομοθεσία τους, προκειμένου οι Συνήγοροι να έχουν αρμοδιότητες κατά τα διεθνή πρότυπα και να αποφύγουν με κάθε τρόπο την μείωση του προϋπολογισμού, η οποία συνεπιφέρει την απώλεια της ανεξαρτησίας των θεσμών ή ακόμη και την κατάργησή τους.
- Περαιτέρω, πρέπει να τονισθεί η σημασία της έκθεσης του Συμβουλίου της Ευρώπης (Κογκρέσο των τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης) με ημερομηνία 25.02.2015 που αφορά την Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα (Αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου: <http://www.coe.int>) και ιδίως το βαθμό συμμόρφωσης της Χώρας προς τις διατάξεις του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που έχει κυρωθεί με τον ν. 1850/1989.

Στο «Παράρτημα 2» της έκθεσης, το Συμβούλιο της Ευρώπης, μεταξύ άλλων, αναφέρεται ειδικότερα στο θεσμό του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης στην Ελλάδα.

- Στην παράγραφο 25, το Συμβούλιο της Ευρώπης αναγνωρίζει την ανεξαρτησία του θεσμού από τους πολιτικούς φορείς. Επίσης αναγνωρίζει ότι ο Συμπαραστάτης δεν λαμβάνει εντολές από τις τοπικές ή άλλες αρχές και ότι ως προς την καταστατική του θέση ισχύουν οι

διατάξεις για τους αιρετούς της τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως εξάλλου αναφέρεται ρητά στα άρθρα 77 και 179 του ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης).

- Στην παράγραφο 27 αναγνωρίζεται ότι ο Συμπαραστάτης δεν εκδίδει νομικά δεσμευτικές αποφάσεις, καθώς η πρόσθετη αξία του βασίζεται στην εγκυρότητα της επιχειρηματολογίας των συστάσεων του με την προώθηση του διαλόγου. Επιπλέον, αναγνωρίζεται ότι η διαδικαστική ανάρτηση των εγγράφων που παράγονται στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης έχει ως αποτέλεσμα την ηθική πίεση σε περίπτωση που οι συστάσεις δεν ακολουθούνται.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Το Δίκτυο Συμπαραστατών που δημιουργήθηκε από τους εκλεγμένους Περιφερειακούς και Δημοτικούς Συμπαραστάτες όλης της χώρας, υπέβαλλε στο Υπουργείο Εσωτερικών τις ενδεδειγμένες κατά τη γνώμη του τροποποιήσεις και αλλαγές στο υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο του Ν. 3852/2010, ώστε ο θεσμός να γίνει πιο λειτουργικός και αποτελεσματικός, το δε Υπουργείο υποσχέθηκε να εντάξει αυτές στην επικείμενη νομοθετική ρύθμιση του τρέχοντος έτους.

Οι τροποποιήσεις και αλλαγές αυτές είναι οι κατωτέρω:

1. Το πρώτο εδάφιο της πρώτης παραγράφου του άρθρου 77 του Ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Στους δήμους άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων, καθώς και στους νησιωτικούς δήμους, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, επιλέγεται κατόπιν προκηρύξεως που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου, πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας, ως συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης.
2. Το δεύτερο εδάφιο της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 77 του Ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Ο Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης επιλέγεται με απόφαση, η οποία λαμβάνεται με μυστική ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου».
3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 179 αντικαθίσταται ως εξής: «Με απόφαση του Περιφερειακού συμβουλίου, η οποία

λαμβάνεται με μυστική ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των παρόντων μελών του, επιλέγεται πολίτης που αποτελεί προσωπικότητα εγνωσμένου κύρους ως Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης».

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 77 αντικαθίσταται ως εξής: «Ο Συμπαραστάτης υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες του δήμου, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ανταποκρίνονται άμεσα στις συστάσεις του, παρέχοντας ελεύθερη πρόσβαση στα έγγραφα και λοιπές πληροφορίες που τηρούν και επιτρέποντας την είσοδο του Συμπαραστάτη στο σύνολο των εγκαταστάσεων του δήμου. Ο Συμπαραστάτης δέχεται ενυπόγραφες καταγγελίες άμεσα θιγόμενων φυσικών ή νομικών προσώπων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών του δήμου, των νομικών του προσώπων και των επιχειρήσεών του και ασκεί διαμεσολάβηση προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους ενδιαφερόμενους ως προς τις ενέργειες στις οποίες ο ίδιος προέβη μετά την λήψη της καταγγελίας τους. Ο Συμπαραστάτης δύναται να διεξάγει αυτεπάγγελτα έρευνες για τον εντοπισμό και την καταπολέμηση φαινομένων δημοτικής κακοδιοίκησης».
5. Η παράγραφος 2 του άρθρου 179 του Ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Ο Συμπαραστάτης υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες της περιφέρειας, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ανταποκρίνονται άμεσα στις συστάσεις του, παρέχοντας ελεύθερη πρόσβαση στα έγγραφα και λοιπές πληροφορίες που τηρούν και επιτρέποντας την είσοδο του Συμπαραστάτη στο σύνολο των εγκαταστάσεων της περιφέρειας. Ο Συμπαραστάτης δέχεται ενυπόγραφες καταγγελίες άμεσα θιγόμενων φυσικών ή νομικών προσώπων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών της περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και των επιχειρήσεών της και ασκεί διαμεσολάβηση προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους ενδιαφερόμενους ως προς τις ενέργειες στις οποίες ο ίδιος προέβη μετά την λήψη της καταγγελίας τους. Ο Συμπαραστάτης δύναται να διεξάγει αυτεπάγγελτα έρευνες για τον εντοπισμό και την καταπολέμηση φαινομένων κακοδιοίκησης».
6. Το εδάφιο β΄της παραγράφου 6 του άρθρου 77 του Ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Ως προς την καταστατική θέση και τις ευθύνες

του Συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης ισχύουν οι σχετικές διατάξεις για τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου».

7. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 77 του Ν. 3852/2010 προστίθεται το εξής εδάφιο: «Για τα έξοδα κίνησης του συμπαραστάτη ισχύουν τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 79 του παρόντος νόμου».
8. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 179 του Ν. 3852/2010 προστίθεται το εξής εδάφιο: «Για τα έξοδα κίνησης και διαμονής του Συμπαραστάτη ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 184 του παρόντος νόμου».
9. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου α του άρθρου 93 αντικαθίσταται ως εξής: «Οι ανωτέρω ρυθμίσεις εφαρμόζονται και στον Συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης, εφόσον αυτός υποβάλλει σχετική αίτηση. Σε διαφορετική περίπτωση, ο Συμπαραστάτης διατίθεται υποχρεωτικά από την υπηρεσία του στο Δήμο που έχει επιλεγεί και για όλο το χρόνο της θητείας του λαμβάνει τις πλήρεις αποδοχές της οργανικής του θέσης από τον φορέα μισθοδοσίας στον οποίο αυτή ανήκει, προσαυξημένες με το επίδομα ευθύνης προϊσταμένου και εφόσον είναι άτομο με αναπηρία, εφαρμοζομένου του άρθρου 92 παρ. 4 του παρόντος νόμου, χωρίς αυτές να βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου ΟΤΑ».
10. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 182 του Ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Οι ανωτέρω ρυθμίσεις εφαρμόζονται και στον Περιφερειακό Συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, εφόσον αυτός υποβάλλει σχετική αίτηση, οπότε διατίθεται υποχρεωτικά από την υπηρεσία στην περιφέρεια στην οποία έχει επιλεγεί. Σε περίπτωση που δεν υποβληθεί σχετική αίτηση, ο Συμπαραστάτης εξακολουθεί να λαμβάνει τις πλήρεις αποδοχές της οργανικής του θέσης από τον φορέα μισθοδοσίας στον οποίο ανήκει, προσαυξημένες με το επίδομα ευθύνης προϊσταμένου και εφόσον είναι άτομο με αναπηρία, εφαρμοζομένου του άρθρου 181 παρ. 4 του παρόντος νόμου, χωρίς αυτές να βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α. Για τους Περιφερειακούς Συμπαραστάτες που υπηρετούν σε λοιπά Ν.Π.Ι.Δ. (Α.Ε., Ο.Ε., Ε.Π.Ε.), έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν είτε τις πλήρεις αποδοχές της θέσης από την οποία προέρχονται είτε την αντιμισθία τους ως Συμπαραστάτες. Οι ανωτέρω δαπάνες καθώς και οι ασφαλιστικές εισφορές του εργοδότη όπου αυτές προβλέπονται βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α.».

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Στατιστικές και τεχνοκρατικές προσεγγίσεις των υποθέσεων που απασχόλησαν το γραφείο του Συμπαραστάτη δεν μπορούν να αποτυπώσουν την πραγματικότητα στην οποία κινείται και η κοινωνία. Είναι αδύνατο κάτι τέτοιο γιατί όπως και να έχει πίσω από τους αριθμούς υπάρχει ο ανθρώπινος παράγοντας με όλες τις ιδιαιτερότητες και την ατομικότητα των προβλημάτων του.

Κατά τη διάρκεια του έτους 2017, προσέφυγαν στο γραφείο του Συμπαραστάτη με αιτήματά τους 244 πολίτες, 102 επιχειρηματίες και 35 ομάδες πολιτών απ' όλη την Ήπειρο, ήτοι είχαμε συνολικά 381 υποθέσεις που έπρεπε να αντιμετωπιστούν. Κατά περιοχές, από την Π.Ε. Ιωαννίνων είχαμε 335, από Π.Ε. Άρτας 11, από Π.Ε. Θεσπρωτίας 20 και από Π.Ε. Πρεβέζης 15. Εξ' αυτών 15 υποθέσεις αφορούσαν αλλοδαπούς που διαμένουν στην περιοχή της Ηπείρου.

Τα θέματα που απασχόλησαν το γραφείο κατά αρμοδιότητα και κατηγορία έχουν ως εξής:

1. Ενενήντα μία (91) υποθέσεις ήταν αρμοδιότητας της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης Ηπείρου.
2. Εξήντα τρεις (63) υποθέσεις αφορούσαν Ασφαλιστικές και Συνταξιοδοτικές εκκρεμότητες.
3. Τριάντα δύο (32) αφορούσαν εργασιακά θέματα και εργατικές διαφορές.
4. Σαράντα έξι (46) αφορούσαν Δήμους και υπηρεσίες αυτών.
5. Δέκα τέσσερις (14) υποθέσεις αφορούσαν υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου.
6. Εξήντα μία (61) υποθέσεις αφορούσαν Δημόσιους Οργανισμούς και Υπουργεία.
7. Σαράντα μία (41) υποθέσεις αφορούσαν διαφορές πολιτών και επιχειρηματιών με τις Τράπεζες.

8. Τριάντα τρεις (33) περιπτώσεις ήταν διάφορες και ποικίλου περιεχομένου.

Παράλληλα το Γραφείο συνέταξε και προώθησε 63 έγγραφα με αιτήματα και Γνωμοδοτήσεις.

Επίσης για διάφορα κοινωνικά ζητήματα που κατά καιρούς υπήρχε αμφισβήτηση, ένταση και προβληματισμός, έγιναν δημόσιες τοποθετήσεις (π.χ. ρυθμίσεις Τραπεζών, Αιγιαλοί και παραλίες, υιοθεσίες κ.λ.π.).

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Οι υποθέσεις που απασχόλησαν κύρια το Γραφείο του Συμπαραστάτη βρίσκονται σε άμεση και αιτιατή σχέση προς την οικονομική κατάσταση της χώρας. Οι επιπτώσεις της δημοσιονομικής προτεραιότητας έναντι όλων των άλλων, έχουν φέρει τις ταμειακές ανάγκες του κράτους σε αντιπαλότητα προς τις δυνατότητες μεγάλων τμημάτων της κοινωνίας να ανταποκριθούν σε αυτές. Φθάσαμε έτσι στο σημείο ο ετήσιος απολογισμός μου να έχει κάθε χρόνο τα ίδια περίπου χαρακτηριστικά, με μικρές διαφοροποιήσεις ως προς το μέγεθος και την βαρύτητα αυτών. Το κύριο θέμα όμως, της καλύτερης δυνατής ισορροπίας μεταξύ οικονομικών προτεραιοτήτων και κοινωνικών δικαιωμάτων των πολιτών, είναι το ζητούμενο στη σημερινή συγκυρία.

Τα μεγαλύτερα προβλήματα της χρονιάς που πέρασε ήταν το ασφαλιστικό, η ανεργία, οι τραπεζικές διαφορές και η υπερφορολόγηση.

Στο πεδίο της ασφάλισης η αύξηση των εισφορών με τη μείωση των εισοδημάτων δημιουργεί παρενέργειες με απρόβλεπτες συνέπειες για τους ασφαλισμένους και τις οικογένειές τους.

Στο πεδίο της συνταξιοδότησης είχαμε το φαινόμενο των καθυστερήσεων στην έκδοση των απαιτούμενων πράξεων και στην καταβολή των συντάξεων, γεγονότα που οδηγούν σε καθυστερήσεις και πέραν των τριών ετών.

Στις εργασιακές σχέσεις έχουμε λιγότερες συμβάσεις πλήρους απασχόλησης, περισσότερες μορφές ελαστικής εργασίας (μερικής ή εκ περιτροπής ή μαύρης), η δε ανεργία παραμένει σταθερά υψηλή.

Τα προγράμματα απασχόλησης και επιδότησης θέσεων εργασίας, ανακουφίζουν προσωρινά τις ομάδες των νέων ανθρώπων που μπορεί να μη λύνουν το πρόβλημά τους βοηθούν όμως στη μη περιθωριοποίησή τους.

Το κύριο χαρακτηριστικό των σχέσεων πολίτη ή επιχειρηματία με τις τράπεζες βρίσκεται στη δυσκολία συνεργασίας τους λόγω κυρίως της ακαμψίας των δεύτερων έναντι των πρώτων που πολλές φορές οδηγείται και σε ακρότητες με κατασχέσεις μισθών, συντάξεων, επιδομάτων, χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση του υπόχρεου και παρά την απαγόρευση του νόμου σε πολλές περιπτώσεις.

Θα πρέπει να σημειωθούν δύο γεγονότα: Πρώτον ότι σημαντικός αριθμός υποθέσεων (κυρίως εργατικές και διαφορές με τράπεζες) δεν είναι καταγεγραμμένες στην παρούσα έκθεση, λόγω επιθυμίας των προσφευγόντων και δεύτερον ότι οι επιχειρήσεις που προσέφυγαν στο γραφείο του Συμπαραστάτη ήταν σχεδόν όλες μικρές που λειτουργούν κυρίως σε οικογενειακή βάση ή με λίγους εργαζόμενους.

Η εκλογή τελευταία συμπαραστάτη στο Δήμο Ιωαννιτών, είναι βέβαιο πως θα βοηθήσει στην επίλυση τουλάχιστον θεμάτων του Δήμου και στην καλύτερη αντιμετώπιση των υπόλοιπων υποθέσεων αρμοδιότητάς μου, χωρίς να αγνοείται το γεγονός ότι η τακτική της εξωστρέφειας που κράτησε το γραφείο έχει διευρύνει τον κύκλο παρεμβάσεών του.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι όποιες προτάσεις για βελτίωση της παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες εκ μέρους του ευρύτερου Δημόσιου τομέα, βρίσκεται σε συνάφεια με μεγάλο μέρος των προβλημάτων που επιζητούν λύσεις και στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Έτσι μερικές δυσλειτουργίες της δεύτερης είναι συνάρτηση του τρόπου λειτουργίας του δημόσιου τομέα συνολικά και του τρόπου με τον οποίο αυτά αντιμετωπίζονται.

Οι τροποποιήσεις του νόμου του «Καλλικράτη» που προαναγγέλλθηκαν, μπορούν να βελτιώσουν τη λειτουργία του δημόσιου τομέα, υπό την προϋπόθεση ότι θα διατηρήσουν και βελτιώσουν την ισορροπία που απαιτείται μεταξύ του Κράτους Δικαίου και του Κράτους Πρόνοιας.

Γενικά.

Είναι απαραίτητη η Συνταγματική κατοχύρωση της αξιοκρατίας και ισονομίας, καθώς και η ενίσχυση της διαφάνειας σε όλα τα επίπεδα (διαγωνισμοί, προσλήψεις, προμήθειες κ.λ.π.) μέσω της Διαύγειας.

Η Ελληνική διοίκηση είναι παγιδευμένη σε ένα απέραντο νομικό βάλτο που αποτελεί τροχοπέδη για οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα. Αρκεί να αναφερθεί το γεγονός και μόνο της ύπαρξης περίπου 14.000 νόμων, εγκυκλίων και υπουργικών πράξεων που ισχύουν και διέπουν τους μηχανισμούς και τον τρόπο λειτουργίας του Δημοσίου.

Απαραίτητος είναι ο περιορισμός των αρμοδιοτήτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης προς όφελος της Αιρετής, η δε κύρια αρμοδιότητά της θα πρέπει να περιορίζεται στον ποιοτικό έλεγχο των αποφάσεων και στον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων της Αυτοδιοίκησης.

Αναγκαία εργαλεία για την προστασία τόσο της δημόσιας όσο και της ιδιωτικής περιουσίας είναι η σύνταξη δασολογίου καθώς και η ολοκλήρωση του κτηματολογίου, κινήσεις που ταυτόχρονα βοηθούν και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Διεύρυνση και βελτίωση του ρόλου των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), θεσμού απόλυτα πετυχημένου και αποδοτικού.

Οι μηχανισμοί ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης συνολικά, λειτουργούν χωρίς συνεργασία και κοινούς στόχους με συνέπεια να μην υπάρχει κοινή αντίληψη στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν.

Ο υπερβολικός νομικισμός που υπάρχει σε όλα τα επίπεδα της Διοίκησης με τους 300.000 περίπου νόμους σε ισχύ και τις πολλαπλάσιες υπουργικές πράξεις και εγκυκλίους δημιουργούν περισσότερα προβλήματα από αυτά που επιλύουν, δημιουργώντας, με την αλληλοεπικάλυψη και τις μεταξύ τους αντιφάσεις, αδιέξοδο στην επίλυση ακόμη και απλών προβλημάτων.

Ειδικά.

Η εκλογή του Ελεγκτή Νομιμότητας στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση, θέση προβλεπόμενη από τον νόμο, θα βοηθήσει στη βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών των αποφάσεων και των πράξεων της Αυτοδιοίκησης.

Η σύνταξη εκ μέρους όλων των υπηρεσιών εντύπων και οδηγιών προς ενημέρωση των πολιτών και επιχειρηματιών για τους τομείς που έχουν σχέση με τα αιτήματά τους.

Πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης θα πρέπει να προηγείται ακρόαση του ενδιαφερόμενου.

Να δίνονται ουσιαστικές γραπτές απαντήσεις στα αιτήματα των πολιτών και όχι τυπικές, με μόνη έγνοια την τήρηση της προθεσμίας που θέτει ο νόμος.

Κακοδιοίκηση και γραφειοκρατία δεν είναι αφηρημένες έννοιες, ούτε προϋποθέτουν οπωσδήποτε παραβίαση του νόμου, περισσότερο έχουν σχέση με τη χρήση της κοινής λογικής και την κατανόηση της άλλης πλευράς.

Λιγότερη τυπολατρία και περισσότερη ελευθερία ερμηνείας των νόμων και εγκυκλίων δια της διασταλτικής ερμηνείας, βοηθούν στην επίλυση πολλών προβλημάτων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Για το τρέχον έτος το γραφείο του Συμπαραστάτη θα προσπαθήσει να βελτιώσει την πρόσβαση των πολιτών και των άλλων, πλην Ιωαννίνων, Περιφερειακών ενοτήτων.

Θα παρέμβει δημόσια σε περισσότερα θέματα της καθημερινότητας και της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών.

Θα κωδικοποιήσει και θα εκδώσει ένα είδος Οδηγού δικαιωμάτων των πολιτών που ανήκουν στις ευάλωτες (ευπαθείς) ομάδες (ανάπηροι, άνεργοι, άστεγοι, κ.λ.π.), με την κατά το δυνατόν καλύτερη ενημέρωσή τους, για τα δικαιώματα που έχουν, τα επιδόματα και τις απαλλαγές που δικαιούνται και

γενικά για την καλύτερη κάλυψη του ελλείμματος πληροφόρησης που υπάρχει επί του θέματος αυτού.

Βασιζόμενος περισσότερο στο πνεύμα παρά το γράμμα του νόμου, θα προσπαθήσω να ανταποκριθώ στην υποχρέωση της υπεράσπισης των πολιτών από φαινόμενα κακοδιοίκησης, γραφειοκρατίας και καταχρηστικής άσκησης της εξουσίας, προσεγγίζοντας όλη την κλίμακα των προβλημάτων τους με την δέουσα επιμέλεια και ευαισθησία που απαιτούν οι καιροί.

Ιανουάριος 2017